

Мишљење о Предлогу закона о оглашавању

1. Опште напомене

Влада Републике Србије усвојила је на седници одржаној 6. новембра 2015. године Предлог закона о оглашавању (у даљем тексту: Предлог закона) и упутила га Народној скупштини на разматрање.

Предмет Предлога закона су општа правила оглашавања, посебна правила и ограничења, директно оглашавање, спонзорство, правна заштита и надзор. Према члану члану 3, одредбе Предлога закона не примењују се на јавно обавештавање које врше државни органи, односно други носиоци јавних власти, у склопу остваривања послова из свог делокруга, као и на изборне кампање и друге промотивне активности политичких организација. С друге стране, завршним одредбама предвиђено је да даном почетка примене Предлога закона остају на снази чланови 86. и 87. Закона о оглашавању („Службени гласник РС”, бр. 79/05 и 83/14 – др. закон) којима је уређено управо оглашавање државних органа и организација, других органа и организација, као и оглашавање политичких организација и оглашавање на гласачком месту.

Агенција за борбу против корупције сматра да није адекватно решење према којем би се након доношења Предлога закона наставило са применом чланова 86. и 87. тренутно важећег закона. Наиме, проблеми у пракси потврђују да је неопходно детаљније уредити област оглашавања државних органа у погледу одлучивања о томе да ли ће, на који начин и у којој мери бити коришћене услуге оглашавања и маркетинга у случајевима када оглашавање није обавезно, као и у погледу избора медија у којима ће бити објављен оглас, у случају да се ради о обавезном оглашавању (информације о стечајним поступцима, конкурсима за запошљавање итд). Иако је нека од спорних питања потребно детаљније уредити прописима о планирању буџета, јавним набавкама и јавним предузећима, указујемо да је посебним делом Предлога закона неопходно регулисати макар основна правила о оглашавању државних органа.

Поред наведеног, Предлогом закона требало би детаљније уредити услове оглашавања на отвореним површинама и на тај начин сузити широка дискрециона овлашћења надлежних органа јединица локалне самоуправе по овом питању.

2. Оглашавање државних органа и организација, других органа и организација

Према члану 3, одредбе Предлога закона не примењују се на јавно обавештавање које врше државни органи, односно други носиоци јавних власти, у склопу остваривања послова из свог делокруга, као и на изборне кампање и друге промотивне активности политичких организација. С друге стране, завршним одредбама Предлога закона предвиђено је да даном почетка његове примене остају на снази чланови 86. и 87. Закона о оглашавању („Службени гласник РС”, бр. 79/05 и 83/14 – др. закон) којима је уређено оглашавање државних органа и организација, других органа и организација, као и оглашавање политичких организација и оглашавање на гласачком месту.

Агенција за борбу против корупције сматра да није адекватно решење према којем би се након доношења Предлога закона наставило са применом чланова 86. и 87. тренутно важећег закона. Наиме, проблеми у пракси оглашавања државних органа, на које је више пута указано у важећим стратешким документима и извештајима Савета за борбу

против корупције, потврђују да је ову област неопходно детаљније уредити и сузити широка дискрециона овлашћења органа јавне власти у погледу одлучивања о томе да ли ће, на који начин и у којој мери бити коришћене услуге оглашавања и маркетинга у случајевима када оглашавање није обавезно, као и у погледу избора медија у којима ће бити објављен оглас, у случају да се ради о обавезном оглашавању (информације о стечајним поступцима, конкурсима за запошљавање итд). На пример, у Стратегији развоја система јавног информисања у Републици Србији до 2016. године ("Службени гласник РС" бр. 65/2011) као једна од специфичних подстицајних мера наводи се "обавезивање државних органа да огласни простор у медијима купују директно од јавних гласила, без посредника".

Имајући у виду наведено, Агенција за борбу против корупције истиче да је законским одредбама неопходно предвидети обавезу државних органа да оглашавање у медијима врше без уговарања услуга посредничких агенција; прописати јасне критеријуме за оцену оправданости и сврсисходности оглашавања органа јавне власти и закључење уговора о пружању услуга без накнаде између државних органа и медија; те забранити уговарање услуга медијске промоције и оглашавања јавних предузећа која имају монопол на тржишту, осим оглашавања које је у директној вези, односно од ког зависи обављање основне делатности конкретног предузећа. Нека од ових питања потребно је детаљније уредити прописима о планирању буџета, јавним набавкама и јавним предузећима. Међутим, без обзира на то, мишљења смо да је посебним делом Предлога закона неопходно регулисати макар основна правила о оглашавању државних органа. На овај начин, поред осталог, била би омогућена примена општих правила оглашавања, предвиђених члановима 4-20. Предлога закона (нпр. забрана подстицања дискриминације и забрана дискриминације оглашивача) и на оглашавање државних органа и организација, других органа и организација, као и оглашавање политичких организација и оглашавање на гласачком месту.

3. Оглашавање на отвореним површинама

Члановима 39-44. Предлога закона уређено је питање оглашавања на отвореним површинама. Поред осталог, чланом 40. став 2. предвиђено је да услове оглашавања на отвореним површинама ближе уређује јединица локалне самоуправе, док, према члану 41. став 3, надлежни орган јединице локалне самоуправе ближе уређује услове и критеријуме за спровођење конкурса за избор корисника места за постављање паноа на отвореним површинама.

На овај начин, јединицама локалне самоуправе препуштено је да својим актима уреде питања које је потребно детаљније уредити законским одредбама. Имајући у виду наведено, препорука је да се одредбе Предлога закона о оглашавању на отвореним површинама допуне и да се на тај начин сузе широка дискрециона овлашћења надлежних органа јединица локалне самоуправе по овом питању.

4. Закључак

Агенција за борбу против корупције сматра да је неопходно детаљније уредити област оглашавања државних органа и сузити постојећа широка дискрециона овлашћења органа јавне власти. Иако је нека од спорних питања потребно детаљније уредити прописима о планирању буџета, јавним набавкама и јавним предузећима, посебним делом Предлога закона неопходно је регулисати макар основна правила о оглашавању

државних органа. Поред овога, Предлогом закона требало би детаљније уредити услове оглашавања на отвореним површинама и на тај начин сузити широка дискрециона овлашћења надлежних органа јединица локалне самоуправе по овом питању.

Имајући у виду све наведено, Агенција за борбу против корупције позива Владу Републике Србије и народне посланике да размотре изнете сугестије и препоруке.

Београд, 11. јануар 2016. године